

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

29 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Stînga Ion Xxxxx, născut la Xxxxx, originar și domiciliat s. Xxxxx r-l Xxxxx;

Stînga Natalia Xxxxx, născută la xxxxx, originară din s. Xxxxx r-l Xxxxx, domiciliată s. Xxxxx r-l Xxxxx;

Stînga Sabina Xxxxx, născută la xxxxx, originară și domiciliată s. Xxxxx r-l Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 06.04.2018 – 23.05.2019;

2. Instanța de apel: 13.06.2019 – 20.11.2019;

3. Instanța de recurs: 30.01.2020 - 29.09.2020

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Glodeni din 23 mai 2019, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Stînga Ion Xxxxx, în baza art. 165 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului, angajării persoanei în câmpul muncii peste hotarele țării, precum și alte activități conexe pe un termen de 5 ani (Cod penal redacția veche);

- Stînga Natalia Xxxxx, în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului, angajării persoanei în câmpul muncii peste hotarele țării, precum și alte activități conexe pe un termen de 5 (cinci) ani (Cod penal redacția veche);

- Stînga Sabina Xxxxx, în baza art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul turismului, angajării persoanei în câmpul muncii peste hotarele țării, precum și alte activități conexe pe un termen de 5 (cinci) ani (Cod penal redacția veche).

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Stînga I., la 12 decembrie 2014, Stînga S. acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Stînga Natalia și Stînga Ion, urmărind scopul exploatării prin muncă a lui Xxxxx, prin înșelăciune, l-a recrutat, după care a înlesnit transportarea ultimului în Federația Rusă, regiunea Rezani or. Novomiciurinsk, unde victima Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia și Stînga Ion, adăpostit și exploatat prin muncă la construcția mai multor clădiri, până la data de 28.10.2015.

Astfel, potrivit rolurilor repartizate, Stînga Sabina l-a recrutat pe Xxxxx, care este locuitor al s. Xxxxx r-nul Xxxxx, să se deplaseze la muncă în Federația Rusă, asigurându-l că va primi salariu decent, va fi cazat și asigurat cu hrană. După care, la 14.12.2014, Stînga Sabina i-a achitat transportul și însoțindu-l pe Xxxxx, ambii s-au deplasat în Federația Rusă, regiunea Rezani or. Novomiciurinsk. Ajungând la locul de destinație, Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia Xxxxx și Stînga Ion Xxxxx, care sub pretextul perfectării permisului de ședere, acționând intenționat, urmărind scopul exploatării prin muncă a părții vătămate Xxxxx, i-au sechestrat pașaportul, acesta fiind transmis de către Stînga Sabina către Stînga Natalia, l-au adăpostit în condiții inumane și antisănătate pentru trai, impunându-l să presteze munci în domeniul construcției, fără a încheia cu ultimul un contract de muncă, fără a-l înregistra la organele de migrație și fără a fi remunerat potrivit înțelegerii convenite. La orice manifestare a dorinței de a se reîntoarce în Republica Moldova, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin aflarea într-un stat strain, fără a deține pașaportul străin asupra sa, reținut de către Stînga Natalia și fără a dispune de mijloace bănești pentru a se reîntoarce în Republica Moldova și a se deplasa liber pe teritoriul Federației Ruse, Xxxxx era stopat de către Stînga Ion Xxxxx, care a aplicat în privința lui violența fizică și impus din nou să presteze munca cerută, fără a-i fi achitat salariu, inclusiv și în satele Iablonevo și Tîrnovo din regiunea Rezani, Federația Rusă.

Ulterior, în luna octombrie 2015, urmare a reținerii lui Xxxxx de către forțele de ordine ale Federației Ruse, din motivul șederii ilegale pe teritoriul Federației Ruse, Stînga Ion și Stînga Natalia au fost nevoiți să-i restituie pașaportul părții vătămate Xxxxx și doar după aceasta, la data de 28.10.2015, ultimul s-a reîntors în Republica Moldova, fără a primi salariul integral pentru munca prestată.

Prin acțiunile sale intenționate, Stînga Ion a comis o infracțiune prevăzută și sancționată de prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, *recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în scalvoie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor, țesuturilor și/sau celulelor, precum și de folosire a femeii în calitate de mamă-surogat, săvârșită prin: înșelăciune, abuz de poziție de*

vulnerabilitate sau abuz de putere, de două sau mai multe persoane, cu aplicarea violenței periculoase pentru viața, sănătatea fizică sau psihică a persoanei.

Stînga Natalia, la 12.12.2014, Stînga Sabina acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Stînga Natalia și Stînga Ion, urmărind scopul exploatării prin muncă a lui Xxxxx, prin înșelăciune, l-a recrutat, după care a înlesnit transportarea ultimului în Federația Rusă, regiunea Rezani, or. Novomiciurinsk, unde victima Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia și Stînga Ion, adăpostit și exploatat prin muncă la construcția mai multor clădiri, pînă la data de 28.10.2015.

Astfel, potrivit rolurilor repartizate, Stînga Sabina l-a recrutat pe Xxxxx, care este locuitor al s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, să se deplaseze la muncă în Federația Rusă, asigurîndu-l că va primi salariu decent, va fi cazat și asigurat cu hrană. După care, la 14.12.2014, Stînga Sabina i-a achitat transportul și însoțindu-l pe Xxxxx, ambii s-au deplasat în Federația Rusă, regiunea Rezani, or. Novomiciurinsk. Ajungînd la locul de destinație, Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia Xxxxx și Stînga Ion Xxxxx, care sub pretextul perfectării permisului de ședere, acționînd intenționat, urmărind scopul exploatării prin muncă a părții vătămate Xxxxx, i-au sechestrat pașaportul, acesta fiind transmis de către Stînga Sabina către Stînga Natalia, l-au adăpostit în condiții inumane și antisănătare pentru trai, impunîndu-l să presteze munci în domeniul construcției, fără a încheia cu ultimul un contract de muncă, fără a-l înregistra la organele de migrație și fără a fi remunerat potrivit înțelegerii convenite. La orice manifestare a dorinței de se reîntoarce în Republica Moldova, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin aflarea într-un stat străin, fără a deține pașaportul străin asupra sa, reținut de către Stînga Natalia și fără a dispune de mijloace bănești pentru a se reîntoarce în Republica Moldova și a se deplasa liber pe teritoriul Federației Ruse, Xxxxx era stopat de către Stînga Ion Xxxxx, aplicată în privința lui violența fizică și impus din nou să presteze munca cerută, fără a-i fi achitat salariu, inclusiv și în satele Iablonevo și Tîrnovo din regiunea Rezani, Federația Rusă.

Ulterior, în luna octombrie 2015, urmare a reținerii lui Xxxxx de către forțele de ordine ale Federației Ruse, din motivul șederii ilegale pe teritoriul Federației Ruse, Stînga Natalia și Stînga Ion au fost nevoiți să-i restituie pașaportul părții vătămate Xxxxx și doar după aceasta, la data de 28.10.2015, ultimul s-a reîntors în Republica Moldova, fără a primi salariul integral pentru munca prestată.

Prin acțiunile sale intenționate, Stînga Natalia a comis o infracțiune prevăzută și sancționată de prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal - *recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în scaloie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor, țesuturilor și/sau celulelor, precum și de folosire a*

femeii în calitate de mamă-surogat, săvârșită prin: înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, de două sau mai multe persoane.

Stînga Sabina la 12.12.2014, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Stînga Natalia și Stînga Ion, urmărind scopul exploatării prin muncă a lui Xxxxx, prin înșelăciune, l-a recrutat, după care a înlesnit transportarea ultimului în Federația Rusă, regiunea Rezani, or. Novomiciurinsk, unde victima Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia și Stînga Ion, adăpostit și exploatat prin muncă la construcția mai multor clădiri, pînă la data de 28.10.2015.

Astfel, potrivit rolurilor repartizate, Stînga Sabina l-a recrutat pe Xxxxx, care este locuitor al s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, să se deplaseze la muncă în Federația Rusă, asigurîndu-l că va primi salariu decent, va fi cazat și asigurat cu hrană. După care, la 14.12.2014, Stînga Sabina i-a achitat transportul și însoțindu-l pe Xxxxx, ambii s-au deplasat în Federația Rusă, regiunea Rezani, or. Novomiciurinsk. Ajungînd la locul de destinație, Xxxxx a fost primit de către Stînga Natalia și Stînga Ion, care sub pretextul perfectării permisului de ședere, acționînd intenționat, urmărind scopul exploatării prin muncă a părții vătămate Xxxxx, i-au sechestrat pașaportul, acesta fiind transmis de către Stînga Sabina către Stînga Natalia, l-au adăpostit în condiții inumane și antisănătate pentru trai, impunîndu-l să presteze munci în domeniul construcției, fără a încheia cu ultimul un contract de muncă, fără a-l înregistra la organele de migrație și fără a fi remunerat potrivit înțelegerii convenite. La orice manifestare a dorinței de se reîntoarce în Republica Moldova, prin abuz de poziție de vulnerabilitate, manifestată prin aflarea într-un stat străin, fără a deține pașaportul străin asupra sa, reținut de către Stînga Natalia și fără a dispune de mijloace bănești pentru a se reîntoarce în Republica Moldova și a se deplasa liber pe teritoriul Federației Ruse, Xxxxx era stopat de către Stînga Ion Xxxxx, aplicată în privința lui violența fizică și impus din nou să presteze munca cerută, fără a-i fi achitat salariu, inclusiv și în satele Iablonevo și Tîrnovo din regiunea Rezani, Federația Rusă.

Ulterior, în luna octombrie 2015, urmare a reținerii lui Xxxxx de către forțele de ordine ale Federației Ruse, din motivul șederii ilegale pe teritoriul Federației Ruse, Stînga Natalia și Stînga Ion au fost nevoiți să-i restituie pașaportul părții vătămate Xxxxx și doar după aceasta, la data de 28.10.2015, ultimul s-a reîntors în Republica Moldova, fără a primi salariul integral pentru munca prestată.

Prin acțiunile sale intenționate, Stînga Sabina a comis o infracțiune prevăzută și sancționată de prevederile art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal - *recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane adulte, cu sau fără consimțământul acesteia, în scopul exploatării sexuale comerciale sau necomerciale, al exploatării prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în scalvie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor, țesuturilor și/sau celulelor, precum și de folosire a*

femeii în calitate de mamă-surogat, săvârșită prin: înșelăciune, abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, de două sau mai multe persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Inculpații Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina, care au solicitat casarea acesteia, cu achitarea acestora, deoarece sentința este ilegală și neîntemeiată.

În motivarea apelului au indicat:

- conținutul învinuirii formulate inculpaților și care a stat la baza sentinței de condamnare, denotă caracterul formal al acesteia, învinuirea este una abstractă, ceea ce înseamnă că organul de urmărire penală și acuzatorul de stat nu au prezentat nici o probă veridică, ce ar permite încadrarea acțiunilor inculpaților Stînga I. în dispoziția art. 165 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal și Stînga N. și Stînga S. în dispoziția art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal;

- nu a fost dovedită intenția inculpaților de traficare a părții vătămate Xxxxx, nu există probe că ar fi transportat și adăpostit partea vătămată;

- acuzatorul nu a confirmat prin nici o probă elaborarea unui plan criminal de către inculpați or, elaborarea unui plan criminal presupune înțelegerea prealabilă sau cooperarea cu intenție din timp dintre inculpați pentru realizarea scopului infracțional. În acest sens, acuzatorul nu a anexat la materialele cauzei penale și nici în instanța judecată nu a prezentat careva înscrisuri, înregistrări audio/video, interceptarea convorbirilor telefonice care ar demonstra înțelegerea între cele trei persoane în scopul de traficare a părții vătămate Xxxxx. În rezultatul examinării mijloacelor de audiere a părții vătămate și a martorilor în cadrul cercetării judecătorești și la urmărire penală nu s-a probat acel plan criminal organizat la care face referire procurorul, o altă înțelegere sau cooperare dintre inculpați;

- declarațiile inculpaților în instanța de judecată nu au fost combătute de către procuror, părțile vătămate sau martori. Astfel, având în vedere cele relatate supra, observă că în lipsa înțelegerii prealabile dintre inculpați, este evident că lipsește și intenția inculpaților la traficarea părții vătămate în Federația Rusă în scop exploatare prin muncă și servicii forțate;

- prin declarațiile părții vătămate, martorilor care sunt contradictorii, nu se confirmă faptul că, inculpații Stînga I., Stînga N. și Stînga S. ar fi săvârșit acțiunile infracționale ale laturii obiective a infracțiunii de trafic de ființe umane adică „transportarea” și „adăpostirea persoanelor”. Mijloacele de probă prezentate de partea acuzării nu pot fi considerate pertinente, în sensul constatării vinovăției inculpaților și tragerii la răspundere penală în temeiul art. 165 Cod penal. Mai mult ca atât, din pretențiile părții vătămate observăm că sunt de ordin financiar-material, însă nu pentru aceea că au fost transportați sau adăpostiți, martorii audiați, au furnizat instanței de judecată suficientă informație, pentru a fi apreciate că ar confirma nevinovăția inculpaților Stînga Ion Xxxxx, Stînga Natalia Xxxxx și Stînga Sabina Xxxxx. Mai mult, declarațiile martorilor urmează a fi apreciate în favoarea lui Stînga

Ion Xxxxx, Stînga Natalia Xxxxx și Stînga Sabina Xxxxx și pentru faptul că acestea poartă în sine contradicții esențiale și sunt bazate pe presupuneri;

- lipsesc elementele învinuirii potrivit căreia inculpații ar fi „transportat” și „adăpostit” partea vătămată în Federația Rusă. Nu există nici o legătură de cauzalitate între aplicarea violenței de către Stînga Ion față de Xxxxx și prestarea muncii de către acesta. Conflictul a apărut din cauza și vinovăția părții vătămate, care, din declarațiile tuturor participanților la proces întrebuița băuturi alcoolice și fiind în stare de ebrietate aiurea și nu se putea controla, având un comportament neadecvat.

- în speța în cauză lipsește obiectul infracțiunii de trafic de ființe umane.

3.2 Avocatul Ciuru I. în numele inculpaților, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații să fie achitați.

În argumentarea apelului a indicat, că:

- instanța de fond în sentința pronunțată, contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, nu menționează poziția apărării în această cauză deși a fost prezentată pledoaria în scris, care sunt probele apărării, motivele de respingere a lor, inclusiv instanța nu a motivat dacă a respins sau nu alegerile avocatului Igor Ciuru cu privire la faptul că în speță există temeiuri pentru încetarea procesului penal conform prevederilor art. 391 (1) pct.6 Cod de procedură penală;

- relevante cazului sunt prevederile art. 287 alin. (1) și (2) din Cod de procedură penală. Astfel, potrivit prevederilor art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală (în varianta inițială): reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire. La rândul său, potrivit prevederilor art. 287 alin. (2) din Codul de procedură penală (în varianta inițială): reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire;

- Procurorul General interimar, Eduard Harunjen, la 23.12.2016, nu dispunea de dreptul să reia urmărirea penală;

- prin ordonanța de reluare a urmăririi penale în privința lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina prezintă o încălcare esențială a legii procesual penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale persoanei și este nulă, or în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal, atrage nulitatea actului procedural în cazul când s-a comis o încălcare a normei de drept procesual penal, ce nu poate fi înlăturat decât prin anularea aceluia act;

- instanța de fond a apreciat în mod arbitrar probele existente la materialele cauzei fapt ce a dus la o condamnare ilegală a inculpaților Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, au fost admise apelurile declarate, fiind casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost încetat procesul penal în cauza lui Stînga Ion învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit. d), f) Cod penal, Stînga Natalia, Stînga Sabina învinuite în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit.d) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud urmărirea penală.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a indicat că, efectuând o cercetare amplă a probelor administrate în cauză, instanța de apel a reținut asupra netemeinicii concluziei judiciare a instanței de fond privind condamnarea lui Stînga Ion, Stînga Natalia, Stînga Sabina în baza art. 165 alin. (2) lit. d) și art. 165 alin. (2) lit. d) și f) Cod penal, ori la adoptarea soluției, prima instanță a dat o apreciere unilaterală aspectelor de fapt a cauzei, ignorând totalmente materialele cauzei.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat constatarea greșită a aspectelor de drept, ce au dus la emiterea pe caz a unei soluții neîntemeiate și eronate.

Instanța de apel nu a putut susține soluția instanței de fond privind condamnarea lui Stînga Ion, Stînga Sabina și Stînga Natalia pe baza probelor menționate, deoarece probele urmează a fi apreciate de instanță doar după analiza actelor procesuale privind pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, clasare a procesului penal și reluare a urmăririi penale după care instanța urma să dea apreciere probelor în confirmarea actului de învinuire, ori probele puse la baza unei sentințe de condamnare urmează să fie administrate în cadrul unui proces penal legal pornit sau reluat după clasarea lui.

Instanța de apel analizând circumstanțele cauzei a ajuns la concluzia, că instanța de fond fără a ține cont de ordonanța procurorului în procuratura r-lui Xxxxx /f.d. 93-98, vol.1/ din data de 04.03.2016 și fără a da apreciere ordonanței Procurorului General din 23.12.2016 privind anularea ordonanței din 04.03.2016 și reluarea urmăririi penale a emis o sentință de condamnare a lui Stînga Ion, Stînga Sabina și Stînga Natalia pentru infracțiunea prevăzută la art. 165 al. (2) lit. d) Cod penal.

Urmărirea penală a fost începută la data de 05.01.2016 de către Secția urmărire penală al Inspectoratului de poliție Glodeni, în temeiul bănuielii rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe faptul traficului de persoane comis în privința cet. Vasile Secrieru de către mai multe persoane, în scop de exploatare prin muncă pe teritoriul Federației Ruse.

La data de 04.02.2016, prin ordonanța procurorului raionului Glodeni cauza penală nr. 2016090010 a fost retrasă din gestiunea Secției urmărire penală al Inspectoratului de poliție Glodeni și transmisă în exercitare procurorului în Procuratura raionului Glodeni, Ion Crișciuc. În cadrul urmăririi penale au fost administrate un șir de probe de către organul de urmărire penală și anume a fost audiată partea vătămateă, au fost audiați bănuții Stînga Ion, Stînga Sabina și Stînga Natalia, recipisa din 01.02.2016 și cererea din 01.02.2016.

La data de 04.03.2016, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Glodeni, Ion Crișciuc, a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a bănuților Natalia Stîngă, Sabina Stîngă și Ion Stîngă și clasarea cauzei penale nr.2016090010, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Ulterior, prin ordonanța procurorului general, Eduard Harunjen din 23 decembrie 2016 a fost reluată urmărirea penală în privința inculpaților Stînga Ion, Stînga Natalia, Stînga Sabina, iar temei de reluare a urmăririi penale este indicat viciul fundamental care afectează soluția procurorului din 04.03.2016.

Analizând argumentele apelului depus de avocat în interesele inculpaților, instanța de apel a ajuns la concluzia privind necesitatea casării sentinței în cauză cu dispunerea încetării cauzei penale.

Analizând conținutul ordonanței Procurorului General din 23.12.2016 privind anularea ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina și clasare a procesului penal din 04.03.2016, instanța de apel a stabilit, că această hotărâre este bazată pe norma procesuală a art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, fiind indicat existența viciului fundamental totodată menționând și despre apariția faptelor noi sau recent descoperite.

Tot din conținutul acestei ordonanțe, instanța de apel la rândul său nu a identificat care însă constituie faptele noi sau recent descoperite, cu atât mai mult nu poate stabili viciul fundamental, care în cadrul urmăririi precedente este de natură să afecteze hotărârea pronunțată, respectiv ordonanța dată este nu conține motivele de fapt care au stat la baza reluării urmăririi penale. Unicul lucru cert care se conține în ordonanța de reluare a urmăririi penale prin ordonanța din 23.12.2016 este faptul, neglijării de către procuror a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu în cadrul urmăririi penale prevăzute la art.52 Cod de procedură penală și anume omisiunea realizării măsurilor ce se impun în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză la capitolul administrării și aprecierii probelor în special omiterea efectuării investigațiilor financiare.

Instanța de apel analizând circumstanțele cauzei în raport cu ordonanța din 23.12.2016 privind reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2016090010 a considerat această ordonanță neîntemeiată și lovită de nulitate absolută în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală.

Instanța de apel nu a putut susține argumentele expuse în ordonanța în cauză privind necesitatea reluării procesului penal obligația impusă de Curtea Europeană prin hotărârea emisă pe cauza Tantsev contra Federației Ruse și Ciprului obligația pozitivă de a asigura investigarea eficientă de către organele de drept a oricărui caz de trafic de ființe umane, deoarece aceste obligații urmează a fi apreciate la nivel cu alte obligații impuse prin Hotărârile CEDO mult mai recente și anume hotărârea CEDO în cauza Stoianova și Nedelcu vs. România, în care s-a constatat: dacă redeschiderea urmăririi penale a fost ordonată pe motivul că ancheta inițială nu a fost completă, în acest caz, asemenea lipsuri din partea autorităților nu pot fi imputate reclamantilor și ar trebui în concluzie să-i plaseze pe aceștia într-o situație defavorabilă”, la fel hotărârea CEDO în cauza Ștefan vs. România din 06.04.2010 în care clar se indică: *”procurorul are obligația de a reflecta pretenziile erori înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză”*.

Reieșind din circumstanțele date, instanța de apel a conchis că, contrar circumstanțelor a fost emisă ordonanța de reluare a urmăririi penale, ori chiar din materialele cauzei se stabilește lipsa unor probe suplimentare administrate de organul de urmărire penală ce ar răsturna soluția de clasare a procesului penal chiar și după reluarea acestui proces.

Din conținutul ordonanței de reluare a procesului emisă la data de 23.12.2016, se indică despre neglijarea atribuțiilor de serviciu a procurorului ca o parte a viciului fundamental, pe când din materialele cauzei nu exită un înscris în acest sens, după cum nu există nici acțiuni de investigații financiare pe caz fiind o altă parte a viciului fundamental indicat pe caz.

Referitor la administrarea și aprecierea probelor drept o omisiune a procurorului la clasarea procesului penal, instanța de apel nu a putut admite ca un temei de reluare a procesului penal, deoarece aceste argumente contravin obligațiilor impuse de hotărârile CEDO, după cum a fost descris mai sus.

Instanța de apel nu a putut admite ordonanța de reluare a urmăririi penale emise la data de 23.12.2016 pe motivele indicate, deoarece analizând acțiunile organului de urmărire penală după emiterea acestei hotărâri se stabilește de fapt primirea unei alte hotărâri bazată pe aceleași probe acumulate în acest proces.

Instanța de apel a ținut cont de faptul acumulării unor declarații a martorilor și audieri suplimentare a lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina, precum și a lui Vasile Secrieru, însă aceste acțiuni nu justifică temeiurile de reluare a urmăririi penale, ori procurorul la clasarea procesului penal, la fel a ținut cont de declarațiile bănuțiilor, a părții vătămate, precum și a laturii financiare după cum se indică în ordonanța de reluare a urmăririi

penale, fiind apreciate atât recipisa lui Xxxxx /f.d.83, vol.1/, precum și cererea acestuia /f.d. 84, vol.1/.

Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat, că pe cazul dat nu au fost stabilite fapte noi sau recent descoperite și la fel nu a fost stabilit un viciu fundamental care în cadrul procesului penal ar fi afectat hotărârea de scoatere de sub urmărire penală a lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina cu clasare a procesului penal, iar ordonanța de reluare a urmăririi penale fiind contrară art. 22 și 287 Cod de procedură penală, este lovită de nulitate absolută care nu produce efecte juridice.

În situația în care ordonanța de reluare a urmăririi penale pe cauza penală nr. 2016090010 este lovită de nulitate absolută, instanța de apel a menționat și despre nulitatea absolută a actelor procesuale ulterioare primite de organul de urmărire penală și anume a celor care constituie acte de sesizare a instanței cum este rechizitoriu emis în această cauză și a ordonanțelor de punere sub învinuire a lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina.

Deoarece instanța de fond la examinarea cauzei penale nu a ținut cont de circumstanțele cauzei de actele procesuale în această cauză, a trecut la aprecierea probelor fără a face o analiză a temeiurilor de reluare a urmăririi penale, instanța de apel a considerat necesar de a casa această sentință și a dispune încetarea cauzei penale în corespundere cu art. 391 alin.(1) pct. 5) Cod de procedură penală pe motiv, că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceiași persoană pentru aceeași faptă de scoatere a persoanei de sub urmărire penală și de clasare a procesului penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel, greșit a admis apelul comun al inculpaților și apelul avocatului Igor Ciuru în numele inculpaților și a încetat procesul penal în baza art.391 alin.(1) pct.5 Cod de procedură penală;

-consideră ordonanța Procurorului General, Eduard Harunjen din 23.12.2016 prin care s-a anulat ordonanța procurorului Ion Crișciuc din 04.03.2016 și reluată urmărirea penală, întemeiată, dat fiind faptul că la emiterea ordonanței din 04.03.2016, procurorul nu a examinat probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și nu a luat toate măsurile pentru a stabili circumstanțele relevante ale cazului, prin aceasta fiind subminată serios concluzia procurorului că fapta nu întrunește elementele infracțiunii;

- ordonanța de scoatere de sub urmărire penală din 04.03.2016, este afectată de un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente, adică, în prezența probelor suficiente, părții vătămate Xxxxx i s-au încălcat drepturile constituționale “dreptul la un proces echitabil”;

- consideră, că procurorul efectuând urmărirea penală nu a asigurat scopul urmăririi penale, accesul liber la justiție a părții vătămate, astfel aceasta

rămânând neprotejată, nefiind asigurată o cercetare sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei;

- prin ordonanța din 23.12.2016, adoptată de Procurorul General, Eduard Harunjen au fost constatate un șir de încălcări admise de procurorul Ion Crișciuc la instrumentarea cauzei penale date care sunt apreciate ca vicii fundamentale, care într-un final duc la încălcarea dreptului părții vătămate Xxxxx la un proces echitabil, aceasta fiind o persoană social-vulnerabilă nu a beneficiat în deplin de toate drepturile de care dispune, din contra a fost manipulată pentru a-și schimba declarațiile la fiecare acțiune procesuală cu participarea sa;

- prin reluarea urmăririi penale, nu au fost afectate drepturile procesuale ale inculpaților garantate de lege și anume de a nu fi urmărit repetat pentru una și aceeași faptă;

- în cazul dat, Stînga Natalia, Stînga Sabina, Stînga Ion nu au fost nici achitați, nici condamnați printr-o hotărîre definitivă;

- prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. 1) din Codul de procedură penală a fost declarat neconstituțional aliniatul (1) al articolului 287 din Codul de procedura penală.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că procurorul invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art.

427 Cod de procedură penală și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt.*

Din conținutul recursului ordinar declarat se reține că partea acuzării critică decizia instanței de apel, adoptată în speță, considerând că greșit s-a ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud urmărirea penală.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Totodată, Colegiul penal lărgit evidențiază și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, instanța de recurs reține că, prima instanță i-a recunoscut vinovați și i-a condamnat pe Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina de comiterea infracțiunilor incriminate, iar instanța de apel a admis apelurile declarate, casând sentința și pronunțând o nouă hotărâri prin care a fost încetat procesul penal în cauza lui Stînga Ion învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit. d), f) Cod penal, Stînga Natalia, Stînga Sabina învinuite în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin.(2) lit.d) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud urmărirea penală.

Însă, în argumentarea soluției, instanța de apel a menționat că „*Instanța de apel analizând circumstanțele cauzei a ajuns la concluzia, că instanța de fond fără a ține cont de ordonanța procurorului în procuratura r-lui Glodeni /f.d. 93-98, vol.1/ din data de 04.03.2016 și fără a da apreciere ordonanței Procurorului General din 23.12.2016 privind anularea ordonanței din 04.03.2016 și reluarea urmăririi penale a emis o sentință de condamnare a lui Stînga Ion, Stînga Sabina și Stînga Natalia pentru infracțiunea prevăzută la art. 165 alin. (2) lit. d) Cod penal*”, astfel constatând că, pe cazul dat nu au fost stabilite fapte noi sau recent descoperite și la fel nu a fost stabilit un viciu fundamental care în cadrul procesului penal ar fi afectat hotărârea de scoatere de sub urmărire penală a lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina, cu clasare a procesului penal, iar ordonanța de reluare a urmăririi penale fiind contrară art. 22 și 287 Cod de procedură penală, este lovită de nulitate absolută care nu produce efecte juridice.

La acest aspect, Colegiul penal lărgit reține că, la soluționarea chestiunii cu privire la încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud urmărirea penală, instanța de apel nu a ținut cont și nu s-a expus asupra încheierii judecătorului de instrucție al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18 decembrie 2017, privind respingerea ca tardivă a plângerii avocatului Savițchi Pavel în numele lui Stînga Ion, Stînga Natalia și Stînga Sabina, privind declararea nulă a ordonanței Procurorului General, Eduard Harunjen din 23.12.2016 privind anularea ordonanței procurorului în Procuratura Glodeni, Ion Grișciuc din 04.03.2016, de scoatere de sub urmărire penală a lui Ion Stînga, Natalia Stînga, Sabina Stînga și clasarea procesului penal, cu reluarea urmăririi penale (f.d. 46-47 v. III)

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor actelor procesuale adoptate în cauză, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțele și actele procesuale emise în cauză, să emită o soluție clară și motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-i pe **Stînga Ion Xxxxx, Stînga Natalia Xxxxx, Stînga Sabina Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 12 noiembrie 2020.

Președinte	Timofti Vladimir
Judecător	Cobzac Elena
Judecător	Toma Nadejda
Judecător	Țurcan Anatolie
Judecător	Boico Victor